

УНІВЕРСИТЕТ імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. БИДГОЩ (ПОЛЬЩА)
WESTERN MACEDONIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES (ГРЕЦІЯ)
MODERN COLLEGE OF BUSINESS & SCIENCE (OMAN)
БІЛОРУСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. МІНСЬК
НУКУСЬКА ФІЛІЯ ТАШКЕНТСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ, м. НУКУС (УЗБЕКИСТАН)

І МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ ТА БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ

19 березня 2018 р.

Дніпро
2018

стійкості та ліквідності. Необхідно поліпшити взаємовідносини із постачальниками запасів та інших оборотних активів.

01.11.2017 року вступив в силу Закон України від 05.10.2017 р. №2164-VIII "Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (щодо удосконалення деяких положень), який вніс значні зміни в діяльність багатьох підприємств.

Згідно цього закону ТОВ «ВСМПО Титан Україна» віднесено до категорії соціально значущі. Це зобов'язує підприємство вести облік і складати фінансову звітність за стандартами МСФЗ. У попередні періоди підприємство проходило ініціативний аудит фінансової звітності та фінансово-господарської діяльності. З набранням чинності вищевказаного Закону, аудит для підприємств стає обов'язковим.

*Науковий керівник: В. М. Вареник,
кандидат економічних наук, доцент*

О. І. Лугова
кандидат економічних наук
Миколаївський національний аграрний університет

ЗАСТОСУВАННЯ СПРАВЕДЛИВОЇ ВАРТОСТІ В ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Однією їх характерних рис сучасного розвитку українського бухгалтерського обліку є розширення діапазону застосовуваних методів оцінки активів і зобов'язань. Для отримання зацікавленими користувачами достовірної інформації про вартість активів і зобов'язань в поточний момент часу українські вчені активно почали обговорювати можливість застосування справедливої вартості.

Вважається, що засновником теорії справедливої вартості є Раймонд Джон Чамберс, який в середині 60-х років XX століття зробив спробу усунути негативний вплив інфляції на показники звітності через застосування нового методу ведення обліку: безперервно оновлюваний (актуалізований) облік - CoCoA (Continuously Contemporary Accounting) [1].

Вперше в міжнародних нормативних актах з бухгалтерського обліку термін «справедлива вартість» з'явився в МСФЗ у 1982 році. Але лише через 13 років справедлива вартість як один з видів оцінки почала застосовуватися в системі МСФЗ, коли був введений в дію МСБО (IAS) 32 «Фінансові інструменти: розкриття та подання інформації».

Активне застосування поняття «справедлива вартість» стало можливим у 1998 році. Саме в цьому році був підготовлений і введений в дію перший варіант міжнародного стандарту - МСБО 39, присвяченого визнанню та оцінці фінансових інструментів.

В американській обліковій системі також були зроблені певні кроки по впровадженню в практику корпорацій справедливої вартості. У 1991 році в системі американських стандартів (GAAP) з'явився стандарт № 107 «Розкриття справедливої вартості фінансових інструментів», який містив вимоги щодо розкриття у примітках до фінансових звітів відомостей про оцінку за справедливою вартістю. У 2006 році Рада зі стандартів фінансового обліку США (Financial Accounting Standards Board) підготувала і ввела Положення № 157 «Вимірювання справедливої вартості», яке регламентує процес визначення справедливої вартості і містить вимоги щодо виявлення додаткових деталей про подібні виміри.

Довгий час проблема справедливої вартості досить гостро стояла в системі МСФЗ, що було пов'язано з поширенням даного поняття в цілому ряді стандартів, які висували вимоги справедливої оцінки активів, зобов'язань, елементів капіталу і т.д. Дана ситуація вимагала уніфікації підходів до визначення справедливої вартості. Тільки в травні 2011 року Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (International Accounting Standard Board) та Рада зі стандартів фінансового обліку США затвердили і ввели в дію новий стандарт - МСФЗ (IFRS) 13 «Оцінка справедливої вартості» [2], основними цілями якого є:

- 1) визначення справедливої вартості;
- 2) встановлення єдиного методологічного підходу для оцінки справедливої вартості;
- 3) збільшення обсягу інформації, що розкривається у Примітках до фінансової звітності щодо оцінки за справедливою вартістю.

По суті, МСФЗ (IFRS) 13 - це концептуальна основа визначення справедливої вартості на всі випадки її застосування в звітності в межах сфери дії даного стандарту.

Зазначений стандарт офіційно перекладений на українську мову, введений в дію, на території України починаючи з 2013 року. У зазначеному нормативному документі міститься термінологічне визначення даного поняття: це ціна, яка була б отримана за продаж активу або сплачена за передачу зобов'язання у звичайній операції на основному (або найсприятливішому) ринку на дату оцінки за поточних ринкових умов (тобто вихідна ціна), незалежно від того, чи спостерігається така ціна безпосередньо, чи оцінена за допомогою іншого методу оцінювання. Це термінологічне визначення ґрунтується

на гіпотезі, згідно з якою економічний суб'єкт передбачає продовжувати свою фінансово-господарську діяльність в доступному для огляду майбутньому і у нього немає наміру і необхідності в ліквідації або суттєвому скороченні діяльності. Тому ця ринкова оцінка не повинна збігатися з сумою, яку підприємство, можливо, отримало або сплатило в разі нав'язаної угоди або ліквідації.

У наукових дослідженнях більшості вчених трактування дефініції «справедлива вартість» збігається з визначенням, закріпленим в МСФЗ (IFRS) 13. Аналіз сукупності формулювань, запропонованих вченими економістами дозволяє нам виділити наступні істотні ознаки поняття «справедлива вартість»:

- 1) «справедлива вартість» - це вартісна характеристика об'єктів бухгалтерського обліку;
- 2) основними об'єктами оцінки є активи і зобов'язання;
- 3) оцінка за справедливою вартістю елементів фінансової звітності здійснюється за певними правилами;
- 4) справедлива вартість формується в угоді між учасниками ринку.

У справедливої вартості є прихильники, і противники, але сама наявність суперечок і інтересу до цієї категорії свідчить про те, що ця тема актуальна і вимагає відповідного методологічного і методичного рішення, а значить, нормативне регулювання бухгалтерського обліку в перспективі буде змінюватися відповідно до вимог ринку і часу.

Багато вчених і практиків висловлюються про проблеми впровадження справедливої вартості в український бухгалтерський облік, в першу чергу, мова йде про труднощі у встановленні справедливої ціни на активи і зобов'язання за відсутності ринкової інформації. Разом з тим більшість економістів і практиків позитивно висловлюються з питання застосування справедливої вартості.

Слід зазначити, що в українських бухгалтерів виникають певні труднощі в розумінні та застосуванні МСФЗ (IFRS) 13, оскільки стандарт вимагає знань в області теорії бухгалтерського обліку, оцінки, якими володіють далеко не всі практикуючі облікові працівники. Крім того, не існує будь-яких конкретних рекомендацій, які дозволили б вітчизняним бухгалтерам однозначно визначити порядок своїх дій при оцінці справедливої вартості активів і зобов'язань.

Говорячи про роль справедливої вартості в бухгалтерській звітності, слід зазначити, що оцінка активів і зобов'язань за справедливою вартістю дозволяє сформулювати фінансову звітність в інтересах її користувачів. У розвинутій ринковій економіці бухгалтерська звітність розглядається не як самоціль, а як джерело інформації для її користувачів і під бухгалтерською звітністю

розуміється, перш за все, фінансова звітність, тобто звітність, призначена для зовнішніх користувачів інформації.

Тому розкриття інформації про активи та зобов'язання, відображених за справедливою вартістю в звітності підприємств, з одного боку, є більш релевантним, а з іншого - надає можливість менеджерам відкладати день визнання збитків, викликаних знеціненням активів; - для поліпшення якості фінансової звітності публічних компаній, а також кращого розуміння і використання МСФЗ (IFRS) 13 в українському бухгалтерському обліку необхідно розробити і прийняти спеціальні методичні рекомендації щодо застосування поняття «справедлива вартість», а також методів її визначення.

Список використаних джерел

1. Abdulmalik A. Al-Hogail Raymond J. Chambers' Contribution to the Development of Accounting Thought / Abdulmalik A. Al-Hogail, Gary J. Previts // The Accounting Historians Journal Vol. 28, No. 2 (December 2001), pp. 1-30 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.accountingin.com/accounting-historians-journal/volume-28-number-2/raymond-j-chambers-contribution-to-the-development-of-accounting-thought/>

2. Міжнародний стандарт фінансової звітності 13 «Оцінка справедливої вартості»: Затверджений Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку від 01.01.2013 [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_068

В. М. Міллер, ОО – 16вм
Університет імені Альфреда Нобеля

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ НА ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Торгівля - величезна галузь народного господарства. У цю сферу залучено практично все населення країни або як продавців, або як покупців. Під торгівлею розуміють господарську діяльність по обороту, купівлі й продажу товарів. Вона відіграє величезну роль у діяльності всього світового господарства й спрямована на здійснення купівлі-продажу й обміну товарів, обслуговування покупців, доставки, зберігання й підготовки товарів до реалізації. Існують кілька видів торгівлі: оптова й роздрібна [3].

Завдання бухгалтерського обліку в торговельній діяльності полягають у наступному: облік майна організації в кількісному й грошовому вираженні, що дозволяє забезпечити його схоронність; облік